

Частична предварителна оценка на въздействието

Институция: Министерство на регионалното развитие и благоустройството	Нормативен акт: Закон за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие
☐ Не е включен в законодателна/оперативна програма на Министерския съвет	☒ Включен е в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за: втората половина на 2026 г.
Лице за контакт: Ивайло Стоянов	Телефон и ел. поща: +359 2 9031 913 IStoyanov@mrrb.government.bg
<p>1. Проблем/проблеми за решаване¹:</p> <p>1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото възникване.</p> <p>Описание: Проблем 1: Несъответствие между действащата нормативна уредба и новата класификация NUTS въведена с Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 на Комисията от 13.11.2025 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на класификацията NUTS и списъците на съществуващите административни единици и местните административни единици (Делегиран регламент (ЕС) 2026/195), публикуван в „Официален вестник“ на Европейския съюз, серия L от 27.01.2026 г., във връзка с настъпилите промени в броя и териториалния обхват на единиците от ниво 1 и ниво 2. Същият е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки от 1 януари 2027 г.</p> <p>Причини за неговото възникване:</p> <ul style="list-style-type: none">• Причините за възникване на проблема са свързани с настъпилите демографски промени в отделните региони за планиране от ниво 2 и необходимостта от тяхното по-точно отчитане с цел по-ефективно прилагане на държавната политика за регионално развитие.• С Решение № 197 на Министерския съвет от 2025 г. е предоставен мандат на Националния статистически институт за провеждане на преговори със статистическата служба на Европейската комисия „Евростат“ за промяна в обхвата на регионите от ниво 2 в Република България. Преговорите са проведени успешно и в резултат е приет Делегиран регламент (ЕС) 2026/195	

¹ Законопроектът е свързан както с прякото прилагане на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195, така и с необходимостта от адаптиране на националната система от документи за регионално развитие и неговото управление към новото райониране. Вследствие на опита от прилагането на интегрирания териториален подход е преценена и необходимост от допълнителни промени по отношение стратегическите документи. Поради естеството на регионалната политика не всички изменения могат да бъдат ясно разграничени като пряка последица от регламента или като изцяло самостоятелни национални решения, тъй като част от тях са функционално обусловени от необходимостта за ефективното прилагане на новата класификация NUTS и интегрирания териториален подход за целите на държавната политика за регионално развитие. Следва да се отчете и че прилагането на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 е част от държавната политика на Република България за регионално развитие и от усилията за усъвършенстване на системата за стратегическо планиране и управление на регионалното развитие. В случаите, в които измененията не произтичат пряко от регламента (например предложенията, свързани със съдържанието на действащите ИТСП и ПИРО), това е изрично отбелязано и е представена самостоятелна обосновка. Допълнително предложение на национално ниво представляват и предложените изменения в ЗУТ.

- Промените, които следва да се отразят са следните: обединяване на текущите статистически зони от ниво 1 в един регион NUTS 1; округняване на текущите статистически райони от ниво 2 в **четири нови**, като се изменят границите на всеки един от тях, но се запазват границите на областите от ниво 3.
- Към момента Закона за регионалното развитие (ЗРР) определя **два района от ниво 1 и шест района от ниво 2**, което не съответства на новата класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), въведена с Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 на Комисията от 13.11.2025 г.
- Министерството на регионалното развитие и благоустройството (МРРБ) отговаря за изготвянето и прилагането на ЗРР, който определя и обхвата на регионите за планиране от ниво 2, като те следва да са в съответствие с изискванията на общата класификация на териториалните единици за статистически цели и следва да **предприеме задължителните стъпки за прилагане на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195.**

Неблагоприятни състояния и последици от запазването на действащата уредба:

Съществуващото несъответствие създава риск от:

- неефективно планиране, програмиране и изпълнение на политиката за регионално развитие за периода 2028 – 2034 г.;
- затруднения при предоставянето и обработването на статистически данни към Евростат;
- неефективна съпоставимост на данни на регионално ниво;

Описание: Проблем 2: Системата от стратегически документи не отговаря на новото райониране и следва да бъде адаптирана с цел прилагане на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 и усъвършенстване на системата за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие с цел ефективно прилагане на интегрирания териториален подход.

Причини за неговото възникване:

- ✓ Действащата система от стратегически документи за регионално и пространствено развитие е разработена при различен брой и териториален обхват на регионите за планиране и не е адаптирана към новото райониране. Следва стратегическите документи на регионално ниво да бъдат с променен брой и обхват, **което произтича пряко от прилагането на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195**
- ✓ **Пряк резултат от прилагането на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 е необходимостта от промяна в правилата за приключване на изпълнението и наблюдението на интегрираните териториални стратегии за развитие за периода 2021–2027 г.** и за преминаването към документите за периода 2028–2034 г. Делегираният Регламент влиза в сила от 01.01.2027 г. и действащите към момента интегрирани териториални стратегии за развитие (ИТСР) ще покриват територии с обхват, които не отговаря на новото райониране.
 - ✓ С влизането в сила на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 от 1 януари 2027 г. се въвежда ново райониране от ниво 2, въз основа на което следва да бъдат разработени нови ИТСР за четирите нови региона за планиране.
 - ✓ Предвид промяната в териториалния обхват на регионите, действащите ИТСР за шестте региона не следва да бъдат приложими след 1 януари 2027 г., което обуславя ограничена практическа стойност на последваща оценка на тяхното изпълнение, поради което не се предвижда извършване на последваща оценка на интегрираните териториални стратегии за развитие за периода 2021 – 2027 г.
 - ✓ Същевременно за действащите ИТСР ще се разработи междинна оценка, която ще осигури необходимия аналитичен и оценъчен преглед на тяхното изпълнение и ще

подпомогне подготовката на новите стратегически документи в условията на новото райониране.

- **С цел усъвършенстване на системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие на база на опита от прилагането на интегрирания териториален подход и неговото отчитане** е идентифицирана необходимост от промяна в съдържанието на документите на регионално и общинско ниво ИТСР и на плановете за интегрирано развитие на общините (ПИРО), **което не произтича пряко от прилагането на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195.**

Неблагоприятни състояния и последици от запазването на действащата уредба:

- В случай, че бъде запазена действащата нормативна уредба и системата от стратегически документи в областта на регионалното развитие не бъде адаптирана към новото райониране и изискванията на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195, ще се запази несъответствието между документите за регионално и пространствено развитие и новата териториална структура на регионите от ниво 2.
- Това ще доведе до затруднения при стратегическото планиране и координацията между национално, регионално и местно ниво и ограничена ефективност при прилагането на интегрирания териториален подход.
- Ще се затрудни и процесът по планиране, приоритизиране и управление на публичните инвестиции, както и подготовката на стратегическите документи за следващия програмен период на Европейския съюз.
- По-слаба ефективност на прилагането на интегрирания териториален подход. В случай, че документите не отразяват еднакво логиката на интегрираното планиране, това води до фрагментиране на мерките и по-ниска координация между регионално и общинско ниво.
- При неизвършване на предлаганата промяна в съдържанието на ИТСР и ПИРО, насочена към усъвършенстване на системата за стратегическо планиране и отразяване на опита от прилагането на интегрирания териториален подход, ще се запази действащата регулаторна и методическа рамка, която не отчита в пълна степен идентифицираните нужди от актуализация.
- В по-широк план, при запазване на действащото положение без адаптация, системата от документи би функционирала без допълнително усъвършенстване, но с ограничена способност да отрази новите изисквания и добри практики, произтичащи от прилагането на интегрирания териториален подход и свързаните регулаторни изменения.

***Описание: Проблем 3:** Прилагането на новото райониране налага намаляване на броя на регионалните съвети за развитие, адаптиране на тяхната структура съобразно новото райониране и въвеждане на специфична нормативна уредба за планирането и управлението на развитието на Столичния регион предвид неговия териториален обхват и функционални характеристики.*

Причини за неговото възникване:

- **Прилагането на разпоредбите на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195** изисква намаляване на броя на регионалните съвети (РСР) от 6 на 4, съответно промени по отношение броя на териториалните звена, изпълняващи ролята на секретариати на РСР.
- Специфична особеност на Столичния регион е, че в неговия териториален обхват се съвместяват едновременно функциите на столица на държавата, община и регион за

планиране от ниво 2. Това води до значително по-висока степен на сложност при управлението и координацията на политиките за регионално развитие в сравнение с останалите региони за планиране.

- Териториалният обхват и функционалните характеристики на Столичния регион предполагат висока степен на интеграция между местното и регионалното планиране, която не може да бъде постигната в достатъчна степен чрез прилагането на общия режим за останалите региони за планиране. **В този смисъл определянето на статут на столицата като регион за планиране от ниво 2 произтича пряко от прилагането на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195, но решенията за начина на планиране и управление на развитието на региона са елемент на прилагането на държавната политика за регионално развитие.**
- Предвид концентрацията на население, икономическа активност и степен на урбанизация на Столичен регион с цел усъвършенстване на системата за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие развитие и запазване на йерархичната съподчиненост на документите следва за Столичен регион за планиране от ниво 2 да бъде нормативно обоснован **нов тип документ: план за интегрирано развитие на община, който изпълнява и функциите на интегрирана териториална стратегия за развитие на региона за планиране от ниво 2;**
- В случай на избор на документ, който съдържа само елементи на ПИРО, както е разписан в действащия ЗРР рискът е да не се отчете новата роля на Столична община като регион за планиране от ниво 2. Обратното разработването само на ИТСР, би довело до недостатъчно отчитане на спецификите и потребностите на местното самоуправление и функциите на Столична община като община, включително по отношение на местните политики, услуги и инвестиции. Вариант, в който се разработват два документа ИТСР и ПИРО носи риск от дублиране на съдържанието и неоправдано инвестиране на средства, времеви и административен ресурс за разработването на два подобни по своята структура и съдържание документи.
- Съгласно ЗРР РСР координира провеждането на държавната политика за регионално развитие в съответния регион за планиране от ниво 2. За разлика от останалите региони за планиране, Столичният регион практически съвпада с административно-териториалния обхват на Столична община, като едновременно с това включва сложна вътрешна структура от райони със самостоятелни функции и компетентности в системата на местното самоуправление. Това налага при формирането на РСР да бъдат отчетени: ролята на областния управител на област София-град като представител на изпълнителната власт, функцията на Столична община при планирането и управлението на развитието на територията и необходимостта от участие на районните администрации, които осъществяват управление на значителна част от местните политики и публични услуги. **В този смисъл структурата на РСР на Столичен регион се различават от тези на останалите три региона за планиране от ниво 2, като не се предвиждат разлики по отношение на правомощията.**
- Предвид спецификата на **новия тип документ и новия състав на РСР** е необходимо нормативното обосноваване и на специфичен ред за разработването, одобряването и приемането на ПИРО на Столичен регион.
- По отношение на управлението на регионалното развитие се налагат промени, дотолкова доколкото засягат спецификите за Столичен регион и ограничаването му от останалите три РСР. Не се налага промяна на функциите в останалите три РСР. Механизмът на структуриране на РСР за Северен, Източен и Южен регион за планиране от ниво 2 се запазва, като се вземат предвид промените по отношение на включените области в

съответния регион. **Предвижданите изменения, произтичащи от прилагането на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 се отнасят до промяна на областите, включени в съответния регион за планиране от ниво 2.**

Неблагоприятни състояния и последици от запазването на действащата уредба:

- несъответстващо на разпоредбите на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195. разпределение на областите по региони за планиране от ниво 2.
- липса на единен стратегически документ, обхващащ едновременно функциите на общинско и регионално планиране за Столичния регион;
- дублиране или несъгласуваност между стратегически документи на различни нива,
- дублиране на съдържанието и неоправдано инвестиране на средства, времеви и административен ресурс за разработването на два подобни по своята структура и съдържание документи.
- затруднения при прилагането на интегрирания териториален подход
- при така разписаните изисквания за структура и състав на РСР в действащата нормативна уредба, РСР на Столичен регион за планиране не би могъл да се конструира. Не би могло да се отчете спецификата на този регион по отношение на концентрацията на население, икономически дейности, инфраструктура и административни функции и наличието на сложна вътрешна структура от райони със самостоятелни функции в системата на местното самоуправление.
- Необходимост от технологично време за осъществяване на административните промени, касаещи структурирането на новите РСР, вкл. преформирането на сектретариатите на РСР, което може да доведе до риск от забавяне на прилагането на ЗИД на ЗРР.

Описание: Проблем 4: *Несъответствие в използваната терминология в Закона за устройство на територията и извършените препратки към съдържанието на документите за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие по отношение на целите на устройствената политика.*

Причини за неговото възникване:

- ✓ Действията за преодоляването на проблема не произтичат пряко от прилагането на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 и са свързани с усъвършенстване на системата за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие, както и с координацията между политиката за регионално развитие и политиката за устройство на територията.
- ✓ В действащата нормативна уредба на Закона за устройство на територията (ЗУТ) се използва терминология и се съдържат препратки към „концепции и схеми за пространствено развитие“, които не съответстват на действащата система от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие по ЗРР. Цитираните документи са отменени със Закона за изменение и допълнение на ЗИД на ЗРР.
- ✓ След изменението на ЗРР през 2020 г. системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие е променена, като бяха въведени нови документи и подходи за стратегическо планиране, включително Националната концепция за регионално и пространствено развитие, която определя дългосрочните перспективи, цели и приоритети на държавната политика за намаляване на дисбаланса в развитието на националната територия и съответствието ѝ с другите секторни и хоризонтални политики.

- ✓ Причините за възникване на проблема са свързани с липсата на последващо синхронизиране на разпоредбите на ЗУТ с измененията в ЗРР от 2020 г. и със запазването на остарели препратки и терминология в устройственото законодателство.
- ✓ Същевременно политиката за регионално развитие и политиката по устройство на територията са самостоятелни държавни политики с различен предмет и инструменти за реализация. ЗРР урежда системата за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие без регулаторен характер, докато ЗУТ урежда обществените отношения, свързани с устройството на територията, инвестиционното проектиране и строителството. Липсата на ясно разграничение и коректни нормативни препратки между двете политики създава неяснота относно тяхното взаимодействие и съгласуваност.

Неблагоприятни състояния и последици от запазването на действащата уредба:

- нормативна неяснота между ЗУТ и ЗРР;
- затруднения при прилагането и тълкуването на разпоредбите, свързани със стратегическото и устройственото планиране;
- риск от неправилно или непоследователно прилагане на нормативната уредба;
- затруднения при координацията между документите за стратегическо планиране и устройствените планове;
- запазване на неяснотата относно връзката между целите на политиката за устройство на територията и целите за регионално и пространствено развитие, определяни чрез документите за стратегическо планиране по Закона за регионалното развитие
- ограничена яснота относно връзката и съгласуваността между документите по ЗРР и документите по ЗУТ.

Това създава предпоставки за административни затруднения и намалена ефективност при планирането и управлението на териториалното развитие.

1.2 Проблемите не е възможно да бъдат решени в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.):

- В ЗРР се определят броя и териториалния обхват на териториалните единици за статистически цели. Поради това действащият закон, който определя 2 района NUTS 1 и 6 района NUTS 2 следва да бъде изменен и приведен в съответствие с изискванията на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195, за да бъде осигурено неговото практическо прилагане, включително по отношение на стратегическите документи, броя състава и структурата на регионалните съвети за развитие. ЗРР регламентира и разпределението на областите в съответните региони за планиране от ниво 2, което няма да бъде актуално след 01.01.2027 г. Необходимите изменения с цел усъвършенстване на системата за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие, ефективно прилагане на интегрирания териториален подход и провеждането на държавната политика за регионално развитие от РСР не могат да бъдат решени без промяна в ЗРР, чрез които се прилага политиката за регионално развитие. Синхронизирането на разпоредбите на ЗУТ и ЗРР не може да бъде изпълнено без нормативна промяна на двата закона.

Решението на посочените проблеми не може да бъде осъществено чрез реорганизация на работата или чрез използване на технологични решения, а изисква нормативна промяна.

1.3 Действащата нормативна уредба не позволява решаване на проблемите:

- Действащата нормативна уредба предвижда за статистически цели два района от ниво 1 и шест района от ниво 2, които включват определен брой райони от ниво 3 - области, което не съответства на разпоредбите на Делегирания регламент (ЕС) 2026/195, съгласно които територията на Република България образува един район от ниво 1, в рамките на който се обособяват четири района от ниво 2, които включват различни от настоящите райони от ниво 3. Поради това нормативната рамка следва да бъде изменена, включително по отношение планирането и управлението на регионалното развитие- стратегическите документи и РСР.
- Действащата нормативна уредба, обхващаща структурата и съдържанието, прилагането и отчитането на стратегическите документи не отчита в пълна степен опита от прилагането на интегрирания териториален подход и процеса на наблюдение на неговото изпълнение.
- В действащата нормативна уредба са констатирани несъответствия в терминологията между ЗУТ и ЗРР.

1.4 Задължителни действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

- Съгласно чл. 2 от Делегиран регламент (ЕС) 2026/195, същият е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки. Предвид изискването за предаване на данни до Комисията (Евростат), регламентът се прилага от 1 януари 2027 г. Поради това възниква необходимост от изменение на ЗРР с оглед привеждането му в съответствие с разпоредбите на регламента.

1.5 Извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и основни резултати от тях:

- През 2024 г. и 2025 г. след извършен анализ на прилагането на държавната политика за регионално развитие чрез изготвянето на Последващи оценки (ПО) на въздействието на ЗРР, Правилника за прилагането на ЗРР (ППЗРР), на Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. (НСРР) и на Актуализираната Националната концепция за регионално и пространствено развитие (АНКПР) 2013 -2025 е засегната темата за промяна в обхвата на регионите от ниво 2.

Основните резултати/ изводи са следните:

ПО на ЗРР и ППЗРР:

- ЗРР има характер на рамков акт за планирането на политики, тъй като неговият предмет на регулиране се отнася до специфична политика, която поради своята комплексност е свързана с останалите политики, които държавата провежда.
- Въведен е интегриран подход, обединяващ планирането, програмирането, управлението, ресурсното осигуряване, наблюдението, контролът и оценката по изпълнението на системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие. Със ЗИД на ЗРР от 2020 г. са предефинирани целите на държавната политика за регионално развитие.
- ЗРР има ясно изразено положително въздействие върху планирането на регионалното развитие, тъй като установява механизми за практическо планиране на национално, регионално и местно ниво. В този смисъл, ЗРР като цяло постига своята генерална цел.
- Конкретните резултати от прилагането на ЗРР, а именно създаването на документи за планиране на национално, регионално и местно ниво за съответните програмни периоди, се постигат.

- Според статистическите данни, два региона за планиране (NUTS 2) не отговарят на изискванията на Регламент (ЕО) № 1059/2003, тъй като населението в тях е под 800 000 души – СЗР с население 720 172 души и СЦР с население 764 897 души. Според прогнозите на НСИ към 2030 г. и СИР ще бъде с население под 800 000 души (776 853)². Тези обстоятелства предполагат планиране на стъпки в посока преразглеждане на обхвата на регионите за планиране от ниво 2
- Териториалният обхват за планиране на развитието следва да бъде определен в съответствие с общата класификация на териториалните единици за статистически цели (NUTS), но и да осигурява съответствие между нивата (териториите) за планиране/провеждане на политиката за регионално развитие с административно-териториалното устройство на страната, независимо дали определените нива са самостоятелни или обединени административно-териториални единици.
- Ефективността на определянето на териториалната основа за планиране се изразява в реалното прилагане на въведените нормативни изисквания.

ПО на НСРР 2012 -2022:

- В периода след 2027 г. няма да бъде възможно прилагането на териториалната основа на регионалното развитие на ниво NUTS2, използвана към момента. При подготовката на стратегическите и програмните документи по политиката за регионално развитие за периода след 2027 г. следва да бъдат обсъдени и направени промени по отношение на обхвата на районите от нива 2 и 3 (в зависимост от това, могат да се наложат и промени в районите от ниво 1) в Република България в контекста на Общата класификация на териториалните единици за статистически цели в Европейския съюз, съгласно Регламент (ЕО) № 1059/2003 г.
- Реализиране на промяна в обхвата на районите от ниво 2 (NUTS 2) при отчитане необходимостта от осигуряване на възможност за съпоставимост на данните за социално-икономическото развитие на районите и проследяване на ключовите процеси на развитие назад във времето; Моделиране и оценка на ключовите индикатори за социалното и икономическото състояние на областите от Югозападния район при хипотеза за обособяване на област София (столица) като самостоятелен район или като част от формирана/формираща се функционална агломерационна зона.

ПО на АНКПР 2013 -2025:

Приемането на Решение № 197 на Министерския съвет от 2025 г. бележи края на дългогодишни анализи и междуинституционални съгласувания по отношение на избора на вариант за ново райониране. Очаква се новото райониране да доведе до принципна промяна в подхода към териториалното и регионално планиране в страната. Анализите и прогнозите, включително тези на Националния статистически институт, които стоят в основата на решението, показват и че:

- значителни вътрешнорегионални дисбаланси остават скрити зад агрегирани статистически показатели;
- функционалните зони на влияние на големите градски центрове, и в частност на столицата София, надхвърлят определените граници на регионите за планиране;
- регионалната политика, базирана на сега съществуващите 6 региона, не може да отрази в пълна степен и да фокусира проблемите и да намери достатъчно добро решение за тях.

² НСИ, <https://www.nsi.bg/bg/content/2996/прогноза-за-населението-по-области-и-пол>

Тези изводи потвърждават, че промяната в обхвата на NUTS-2 регионите следва да се разглежда като структурна реформа, която създава нови условия и изисквания към бъдещата политика за регионално и пространствено развитие.

Предлаганото ново райониране ще реши този проблем и новите 4 района ще са устойчиви по отношение на брой население за дълъг период. Прогнозите са, че също така основни икономически показатели също ще бъдат по-балансираны стойности

1.1. Кратко опишете проблема/проблемите и причините за неговото/тяхното възникване. По възможност посочете числови стойности.

1.2. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

1.3. Посочете защо действащата нормативна рамка не позволява решаване на проблема/проблемите.

1.4. Посочете задължителните действия, произтичащи от нормативни актове от по-висока степен или актове от правото на ЕС.

1.5. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

2. Цели:

Цел 1: Привеждане на нормативната уредба в съответствие с изискванията на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 чрез отразяване на новата класификация NUTS, включително промените в броя и териториалния обхват на единиците от ниво 1 и ниво 2.- **произтича непосредствено от задължението за прилагане на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195;**

Очакван Резултат: Осигурена правна съгласуваност между националната нормативна уредба и приложимото право на Европейския съюз, както и създадени условия за прилагане на новото райониране за целите на регионалната политика, стратегическото планиране, наблюдението и статистическата отчетност от 1 януари 2027 г.

Цел 2: Адаптиране и усъвършенстване на системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие в съответствие с новото райониране и с идентифицираните потребности от подобряване на координацията, интегрираността и ефективността на стратегическото планиране.- **произтича непосредствено от задължението за прилагане на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 по отношение на броя и срока на действие на стратегическите документи и от необходимостта от усъвършенстване на системата за стратегическо развитие на база на опита от прилагането на интегрирания териториален подход по отношение на необходимостта от промяна в съдържанието на документите на регионално и общинско ниво;**

Очакван резултат: Осигурена съгласуваност между системата от стратегически документи и новото райониране; подобрена координация между документите на национално, регионално и общинско ниво и създадени условия за по-ефективно прилагане на интегрирания териториален подход и интегрираните териториални инвестиции.

Цел 3: Създаване на нормативна рамка управлението на развитието на регионите за планиране от ниво 2, вкл. на Столичния регион за когото нормативната рамка е необходимо да бъде съобразена с неговите специфични териториални, социално-икономически и функционални характеристики.- **произтича непосредствено от задължението за прилагане на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 по отношение на броя на РСР и териториалните звена и спецификите на Столичен регион. Определянето на статут на столицата като регион за планиране от ниво 2 произтича пряко от прилагането на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195, но решенията за начина на планиране и управление на развитието на региона са елемент на прилагането на държавната политика за регионално развитие.**

Очакван резултат: Създадени условия за координирано стратегическо планиране и управление на развитието на регионите от ниво 2, включително по-ефективно взаимодействие между компетентните органи и по-добро адресиране на специфичните предизвикателства на региона.

Цел 4: Осигуряване на съгласуваност и яснота в нормативната уредба чрез прецизиране на използваната терминология и актуализиране на препратките между ЗУТ и документите за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие по ЗРР- **произтича от допълнително решение на национално ниво**

Очакван резултат: Постигната терминологична и нормативна съгласуваност между Закона за устройство на територията и Закона за регионалното развитие, създаване на по-ясни условия за тълкуване и улесняване на прилагането на нормативната уредба

Посочете определените цели за решаване на проблема/проблемите, по възможно най-конкретен и измерим начин, включително индикативен график за тяхното постигане. Целите е необходимо да са насочени към решаването на проблема/проблемите и да съответстват на действащите стратегически документи.

3. Заинтересовани страни:

1. Министерство – 19 бр,
2. Държавни и изпълнителни агенции – 39 бр.
3. Областни управители – 28 бр.
4. Местни власти – 265 бр.
5. Национално представителните организации на работодателите – 4 бр.
6. Национално представителните организации на и на работниците и служителите – 2 бр.
7. Национален статистически институт.
8. Национално сдружение на общините.
9. Регионални съвети за развитие.- 6 бр.
10. Представители на академичните среди, бизнеса, юридически и физически лица –неопределен брой.
11. Неправителствени организации в различни сфери, граждански сдружения и др.- неопределен брой.

Посочете всички потенциални заинтересовани страни/групи заинтересовани страни (в рамките на процеса по извършване на частичната предварителна частична оценка на въздействието и/или при обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове), върху които предложенията ще окажат пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи/общини и др.).

4. Варианти на действие. Анализ на въздействията:

4.1. По проблем 1: Несъответствие между действащата нормативна уредба и новата класификация NUTS въведена с Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 на Комисията от 13.11.2025 г. за изменение на Регламент (ЕО) № 1059/2003 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на класификацията NUTS и списъците на съществуващите административни единици и местните административни единици (Делегиран регламент (ЕС) 2026/195), публикуван в „Официален вестник“ на Европейския съюз, серия L от 27.01.2026 г., във връзка с настъпилите промени в броя и териториалния обхват на единиците от ниво 1 и ниво 2. Същият е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки от 1 януари 2027 г.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание: При този вариант не се предприемат мерки за прилагане на Делегиращия регламент (ЕС) 2026/195. Националната правна уредба остава в несъответствие с действащата европейска система за статистическо райониране (NUTS).

В средносрочен план се очаква значително затрудняване на подготовката на стратегическите документи в областта на регионалното развитие и програмите/планове, съфинансирани от фондовете на ЕС за новия програмен период 2028-2034 г., поради липса на актуална териториална основа за прилагане на интегрирания териториален подход, както и поради неяснота относно функциите и отговорностите на органите и звената, ангажирани с възлагането, обсъждането, приемането и изпълнението на стратегическите документи.

Липсата на изменение на ЗРР в посока промяна на обхвата и броя на районите би довело и до невъзможност за коректно представяне на национални статистически данни в рамките на европейската статистическа система, както и до риск от несъответствия при изготвянето и представянето на регионални анализи, стратегически документи и документи за програмиране.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Всички групи заинтересовани страни

Не се предвиждат.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Всички групи заинтересовани страни

- Ще се запази несъответствието между националната нормативна уредба и приложимото право на Европейския съюз.
- Затруднения при разработването на стратегически и програмни документи, което може да доведе до забавяния и пропуснати възможности за финансиране;
- Забавяне в процеса на коректно определяне на допустимостта за финансиране от европейските структурни и инвестиционни фондове, поради несъответствие с NUTS-класификацията;
- Неефективност на регионалните съвети за развитие, поради неяснота относно техните териториални обхвати и компетенции;
- В дългосрочен план ще се затрудни отчитането и предприемане на действия по отношение на преодоляването на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия, тъй като регионалната политика няма да отчита реалната териториална структура и актуализираните регионални предизвикателства, което ще доведе до негативни социално-икономически въздействия върху територията на страната и всички заинтересовани страни.
- Неефективно планиране и разпределение на средства за опазване на околната среда по региони и общини.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Възможни са **косвени** отрицателни въздействия, свързани с:

- затруднения при планирането и изпълнението на инвестиции;
- ограничена предвидимост при регионалното планиране;
- потенциални затруднения при достъпа до финансиране по интегрирани териториални инвестиции.

Очаква се **косвените** отрицателни въздействия да се проявят краткосрочно и средносрочно.

Административна тежест:

Няма ефект.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2: Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие и привеждане в съответствие на разпоредбите му с Делегиран регламент (ЕС) 2026/195

Описание:

При този вариант националната нормативна уредба в областта на регионалното развитие се привежда в съответствие с разпоредбите на Делегирания регламент (ЕС) 2026/195 и се предприемат необходимите действия за прилагането ѝ. Предприемат се стъпки за подготовка на промяна в подзаконовата нормативна уредба.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Всички заинтересовани страни

- Ще бъде осигурена нормативна съгласуваност с правото на Европейския съюз и условия за прилагане на новото райониране от 1 януари 2027 г.
- Ще се осигурят условия за събиране, съставяне и разпространение на актуализирани регионални статистически данни в Европейския съюз и гарантира съпоставимостта им с данните от останалите държави членки в съответствие с европейските стандарти за териториално деление и статистическа класификация.
- Въвежда се единна и съгласувана система за статистическо разделение на територията съгласно NUTS, което позволява изготвянето на съпоставима регионална статистика и определянето на равнищата на допустимост за финансиране от европейските структурни и инвестиционни фондове въз основа на обективни критерии.
- Регионалната политика ще бъде прилагана по-ефективно чрез териториално ориентирани инструменти, включително интегрирани териториални инвестиции, чрез които се постигат по-стабилни и устойчиви резултати на местно и регионално ниво;
- Ще се създадат условия за балансирано и устойчиво интегрирано развитие на регионите, като се работи в посока за тяхната икономическа стабилност, което ще доведе до положителни въздействия за всички заинтересовани страни.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се очакват отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия. Не са необходими допълнителни ресурси.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Предложеният вариант не предвижда въвеждане на нови административни режими, разрешителни, лицензионни или регистрационни изисквания за малките и средните предприятия, както и не създава преки финансови задължения за бизнеса.

Възможни са **косвени** положителни въздействия, свързани с:

- подобряване на координацията при регионалното планиране и определянето на инвестиционните приоритети;
- създаване на по-предвидима среда за планиране и реализация на инвестиции;
- подобряване на условията за подготовка и изпълнение на интегрирани териториални инвестиции;
- по-ефективно насочване на публичните инвестиции и средствата от европейските фондове;

Административна тежест:

Няма ефект.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.2. По проблем 2: Системата от стратегически документи не отговаря на новото райониране и следва да бъде адаптирана с цел прилагане на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 и усъвършенстване на системата за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие с цел ефективно прилагане на интегрирания териториален подход.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание: Не се предвиждат промени в броя, съдържанието, обхвата и съгласуваността на документите за стратегическо планиране.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Всички групи заинтересовани страни

Не се предвиждат.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Всички групи заинтересовани страни

- Неработеща система от стратегически документи за регионално и пространствено развитие.
- Липса на възможности за усъвършенстване на системата за стратегическо планиране въз основа на натрупания практически опит от прилагането на интегрирания териториален подход
- Несъответствие между документите за регионално и пространствено развитие и новата териториална структура на регионите от ниво 2.
- Затруднено стратегическо планиране и координацията между национално, регионално и местно ниво

- Невъзможност за стартиране на процеса по планиране и подготовка на стратегическите и програмни документи в областта на регионалното развитие за следващия програмен период на Европейския съюз.
- Риск от слаба ефективност на прилагането на интегрирания териториален подход. В случай, че документите не отразяват логиката на интегрираното планиране на всички нива, това ще доведе до фрагментиране на мерките и по-ниска координация между регионално и общинско ниво.
- **При неизвършена промяна в правилата за приключването на изпълнението и наблюдението на ИТСП след 01.01.2027 г. ще са налични 6 действащи ИТСП, които не са в съответствие с новия териториален обхват.**
- При неизвършване на предлаганата промяна в съдържанието на ИТСП и ПИРО, насочена към усъвършенстване на системата за стратегическо планиране и отразяване на опита от прилагането на интегрирания териториален подход, ще се запази действащата регулаторна и методическа рамка, която не отчита в пълна степен идентифицираните нужди от актуализация.
- Съществува риск от ненавременно и недостатъчно интегриране на екологичните политики в стратегическото планиране на региона

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Възможни са **косвени** отрицателни въздействия, свързани с:

- затруднения при планирането и изпълнението на инвестиции;
- ограничена предвидимост при регионалното планиране;
- потенциални затруднения при достъпа до финансиране по интегрирани териториални инвестиции.

Очаква се отрицателните въздействия да се проявят краткосрочно и средносрочно след влизането в сила на новото райониране

Административна тежест:

Няма ефект.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2: Въвеждат се необходимите промени за адаптиране на системата за стратегическо планиране на регионалното и пространствено с цел прилагане на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 и усъвършенстване на системата за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие с цел ефективно прилагане на интегрирания териториален подход

Описание:

При този вариант чрез ЗРР се въвеждат изменения по отношение на:

- Адаптирането на системата от стратегически документи за регионално и пространствено развитие към новото райониране.
- Промени в съдържанието на ИТСП и ПИРО с цел ефективно прилагане на интегрирания териториален подход;

- Правилата за приключване на изпълнението и наблюдението на интегрираните териториални стратегии за развитие за периода 2021–2027 г. и за преминаването към документите за периода 2028–2034 г.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Всички заинтересовани страни

- Ще се създадат условия за балансирано и устойчиво интегрирано развитие на регионите, като се работи в посока за тяхната икономическа стабилност, което ще доведе до положителни въздействия за всички заинтересовани страни чрез стратегии отговарящи на новия териториален обхват.
- Ще се осигури съответствие между стратегическата рамка за регионално развитие и актуализираното териториално деление на страната, което повишава ефективността на планирането, управлението и наблюдението на политиките за регионално развитие.
- Ще се идентифицират специфичните регионални потребности и потенциали.
- Намалява риска от несъответствия между различните нива на планиране и управление.
- Улеснява събирането, обработката и сравнението на статистически данни по новите райони.
- Създава предпоставки за по-целенасочено насочване на публични инвестиции и средства от европейските фондове.
- Чрез оптимизирането на съдържанието на ИТСР и ПИРО ще се постигне по-ефективно прилагане на интегрирания териториален подход.
- Подобрена съпоставимост на регионалните данни с данните на останалите държави членки и улеснен анализ, стратегическо планиране и мониторинг на регионалното развитие;
- Очаква се да се създадат условия за оптимизиран достъп до европейско финансиране, като регионите се обособяват по начин, който по-точно отразява техните социално-икономически характеристики и потребности;
- Очаква се да се оптимизира ефективността при инвестиционното планиране, чрез подобрена надеждна териториална рамка за планиране и управление на ресурси;
- Очаква се да се повиши ефективността на секторните политики в различните сектори чрез по-добро целеполагане на интервенции в регионите с най-голяма необходимост;

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се очакват отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия. Не са необходими допълнителни ресурси

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Предложеният вариант не предвижда въвеждане на нови административни режими, разрешителни, лицензионни или регистрационни изисквания за малките и средните предприятия, както и не създава преки финансови задължения за бизнеса.

Възможни са **косвени** положителни въздействия, свързани с:

- подобряване на координацията при регионалното планиране и определянето на инвестиционните приоритети;
- подобряване на условията за подготовка и изпълнение на интегрирани териториални инвестиции;

- по-ефективно насочване на публичните инвестиции и средствата от европейските фондове;

Административна тежест:

Няма ефект.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.3. По проблем 3: : Прилагането на новото райониране налага намаляване на броя на регионалните съвети за развитие, адаптиране на тяхната структура съобразно новото райониране и въвеждане на специфична нормативна уредба за **планирането и управлението на развитието** на Столичния регион предвид неговия териториален обхват и функционални характеристики.

Вариант 1 „Без действие“:

Описание: Не се предвижда промяна в броя и структурата на РСР и създаване на специален режим за планиране и управление на развитието на Столичния регион, включително по отношение на документите за стратегическо планиране, организацията на регионалния съвет за развитие и механизмите за координация между участващите институции

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се предвиждат.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Всички групи заинтересовани страни

Съществува риск от неефективно управление на регионалното развитие поради несъответствие между новото райониране и действащата структура на РСР.

Възможно е затруднено стратегическо планиране и координация на инвестициите в Столичния регион.

Ограничават се възможностите за по-ефективно използване на европейски и национални ресурси чрез интегрирани териториални подходи.

Не се отчитат в достатъчна степен специфичните функционални характеристики и проблеми на Столичния регион (силна урбанизация, транспортна свързаност, миграционен натиск и др.).

Липсата на специализиран механизъм за управление на Столичния регион може да затрудни координираното решаване на екологични проблеми с регионален обхват – качество на въздуха, транспортен трафик, управление на отпадъците и урбанизационен натиск.

- несъответстващо на разпоредбите на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 разпределение на областите по региони за планиране от ниво 2.
- липса на единен стратегически документ, обхващащ едновременно функциите на общинско и регионално планиране за Столичния регион;

- риск от дублиране или несъгласуваност между стратегически документи на различни нива,
- риск от дублиране на съдържанието и неоправдано инвестиране на средства, времеви и административен ресурс за разработването на два подобни по своята структура и съдържание документи.
- затруднения при прилагането на интегрирания териториален подход.
- при така разписаните изисквания за структура и състав на РСР в действащата нормативна уредба, РСР на Столичен регион за планиране не би могъл да се конструира. Не би могло да се отчете спецификата на този регион по отношение на концентрацията на население, икономически дейности, инфраструктура и административни функции и наличието на сложна вътрешна структура от райони със самостоятелни функции в системата на местното самоуправление.
- неефективно планиране и разпределение на средства за опазване на околната среда

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Възможни са **косвени** отрицателни въздействия, свързани с:

- затруднения при планирането и изпълнението на инвестиции;
- ограничена предвидимост при регионалното планиране;
- потенциални затруднения при достъпа до финансиране по интегрирани териториални инвестиции.

Административна тежест:

Няма ефект.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2: Намаляване на броя на регионалните съвети, адаптиране на тяхната структура съобразно новото райониране и въвеждане на специфична нормативна уредба за планирането и управлението на развитието на Столичния регион предвид неговия териториален обхват и функционални характеристики.

При този вариант националната нормативна уредба в областта на регионалното развитие се привежда в съответствие с разпоредбите на Делегирания регламент (ЕС) 2026/195

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Всички заинтересовани страни

- Очаква се повишаване на ефективността при планирането и управлението на регионалното развитие чрез привеждане на броя и структурата на регионалните съвети за развитие, респективно на секретариатите на съответните РСР в съответствие с новото райониране.
- Създават се предпоставки за по-добра координация при планирането и реализирането на политики и инвестиции в Столичния регион.
- По-ефективно насочване и управление на европейски и национални средства чрез интегриран териториален подход.

- Създават се условия за по-ефективно стратегическо планиране на регионалното развитие предвид обединяването на области със сходни географски характеристики.
- Създават се условия за по-целенасочено стратегическо планиране, съобразено със специфичните характеристики на Столичния регион.
- Създават се предпоставки за по-ефективно адресиране на специфичните проблеми на Столичния регион, включително транспортна свързаност, урбанизация и демографски натиск.
- Предвид концентрацията на население, икономическа активност и степен на урбанизация на Столичен регион с цел усъвършенстване на системата за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие развитие и запазване на йерархичната съподчиненост на документите Столичен регион за планиране от ниво 2 ще разполага с нормативно обоснован нов тип документ: план за интегрирано развитие на община, който изпълнява и функциите на интегрирана териториална стратегия за развитие на региона за планиране от ниво 2;
- За столичен регион се създава РСР със специфична структура, който ще координира провеждането на държавната политика за регионално развитие, отчетени са разликите останалите региони за планиране и конкретно: ролята на областния управител на област София-град като представител на изпълнителната власт, функцията на Столична община при планирането и управлението на развитието на територията и необходимостта от участие на районните администрации, които осъществяват управление на значителна част от местните политики и публични услуги
- Създават се условия за по-интегрирано планиране и управление на екологични политики и мерки

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

- Необходимост от технологично време за осъществяване на административните промени, касаещи структурирането на новите РСР, вкл. преформирването на секретариатите на РСР, което може да доведе до риск от забавяне на прилагането на ЗИД на ЗРР.

Не са необходими допълнителни ресурси

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Предложеният вариант не предвижда въвеждане на нови административни режими, разрешителни, лицензионни или регистрационни изисквания за малките и средните предприятия, както и не създава преки финансови задължения за бизнеса.

Не се очакват **преки** положителни или отрицателни въздействия върху МСП.

В средносрочен и дългосрочен план могат да се очакват **косвени** положителни ефекти за МСП вследствие на:

- подобрена координация на регионалните политики и инвестиции;
- по-ефективно стратегическо планиране на развитието на Столичния регион;
- създаване на предпоставки за по-добра инфраструктурна, транспортна и функционална свързаност;

- възможности за по-ефективно използване на инструменти и програми за регионално развитие.

Като цяло, вариантът се очаква да има ограничено пряко въздействие върху МСП, като потенциалните ефекти са предимно косвени и свързани с подобряване на средата за регионално развитие и координация.

Административна тежест:

Няма ефект.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

4.4. По проблем 4: Несъответствие в използваната терминология в Закона за устройство на територията и извършените препратки към съдържанието на документите за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие по отношение на целите на устройствената политика

Вариант 1 „Без действие“:

Описание: Не се предвиждат промени в терминологията и препратките в Закона за устройство на територията относно документите за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Всички групи заинтересовани страни

Не се предвиждат.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Всички групи заинтересовани страни

- Запазва се рискът от нееднозначно тълкуване и прилагане на нормативната уредба поради несъответствие в използваната терминология.
- Възможно е възникване на затруднения при координацията между документите за устройство на територията и документите за стратегическо планиране на регионалното развитие.
- Възможно е затрудняване на междуинституционалната координация в процесите на регионално и пространствено планиране.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Не се очакват **преки** положителни или отрицателни въздействия. Същевременно запазването на несъответствията в терминологията и нормативните препратки може **косвено** да създава затруднения, свързани с:

- правната яснота и предвидимост на процедурите;
- координацията между различни административни органи;
- прилагането на документи и режими, свързани с устройственото и инвестиционното планиране.

Като цяло не се очаква пряко въздействие върху МСП, като потенциалните ефекти са предимно косвени и свързани с административната и правната среда

Административна тежест:

Няма ефект.

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

1.2. Опишете специфичните въздействия с акцент върху малките и средните предприятия и административната тежест (задължения за информиране, такси, регулаторни режими, административни услуги и др.)

Вариант 2:Отменя се глава пета „Концепции и схеми за пространствено развитие“ от ЗУТ и се отстранява несъответствието в използваната терминология в и препратките към съдържанието на документите за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие по отношение на целите на устройствената политика.

Описание:

Отмяната на глава пета от ЗУТ се обосновава с необходимостта от привеждане на нормативната уредба в съответствие с измененията в Закона за регионалното развитие ЗРР от 2020 г., както и с необходимостта от по-ясно разграничаване между **стратегическото планиране** на регионалното и пространственото развитие и устройственото планиране.

С измененията на ЗРР от 2020 г. беше въведена нова система от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие, включително Националната концепция за регионално и пространствено развитие (НКРПР). В ЗРР не стои изричната разпоредба, че НКРПР определя целите на държавната политика за устройство на територията за определен период.

Същевременно в действащата редакция на глава пета от ЗУТ са запазени разпоредби, основани на предходната уредба и терминология, което създава несъответствия между двата закона.

Следва да се отчете, че ЗРР урежда планирането, програмирането, управлението, ресурсното осигуряване, наблюдението, контрола и оценката на документите за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие, без да има регулаторен характер по отношение на устройственото планиране. Документите по чл. 8, ал. 2 от ЗРР **са стратегически документи** и не представляват инструменти за реализиране на политиката по устройство на територията.

Доколкото документите по чл. 8, ал. 2 от ЗРР съдържат цели и приоритети за развитие на територията и според текстове от ЗУТ, документите за устройствено планиране следва да са съобразени с тях, проектът на ЗИД на ЗРР предполага към стратегическите документи по ЗРР да има единствено препратки.

Положителни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Всички заинтересовани страни

Предложеният вариант ще допринесе за постигане на по-голяма яснота и съгласуваност в нормативната уредба, като се преодолеят съществуващите несъответствия между ЗРР и по отношение на терминологията и препратките към документите за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие.

Създават се предпоставки за по-ясно разграничаване между стратегическото планиране на регионалното и пространственото развитие и устройственото планиране, като се отчита различният характер и предмет на регулиране на двата закона. Това ще допринесе за ограничаване на възможностите за нееднозначно тълкуване при прилагането на нормативната уредба и за повишаване на правната сигурност.

ЗРР урежда планирането, програмирането, управлението, ресурсното осигуряване, наблюдението, контролът и оценката по изпълнението на **системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие** и няма регулаторен характер. В този смисъл държавната политика за регионално развитие се реализира чрез документите по ЗРР, които са документи за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие и сред тях не са определени документите, чрез които се реализира устройственото планиране.

Ще се осигури по-прецизно нормативно разграничение между политиката за регионално развитие и политиката по устройство на територията, включително по отношение на техните стратегически цели и механизми за реализиране.

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия:

Не се очакват отрицателни (икономически/социални/екологични) въздействия. Не са необходими допълнителни ресурси

(върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни)

Специфични въздействия:

Въздействия върху малките и средните предприятия:

Не се очакват **преки** икономически въздействия върху малките и средните предприятия, тъй като предложеният вариант има за предмет основно прецизиране и синхронизиране на нормативната уредба в областта на регионалното и устройственото планиране.

Предлаганите изменения не въвеждат нови административни режими, разрешителни, изисквания или финансови задължения за стопанските субекти, включително за малките и средните предприятия. Не се предвижда увеличаване на административната тежест, разходи за съответствие или необходимост от допълнителни инвестиции от страна на бизнеса.

Косвено положително въздействие може да се очаква поради създаването на по-ясна и последователна нормативна рамка, която ще допринесе за по-голяма предвидимост при прилагането на законодателството в областта на устройственото и инвестиционното планиране. Ограничаването на възможностите за нееднозначно тълкуване на нормативните разпоредби може да подпомогне административните и инвестиционните процеси, включително при подготовката и реализирането на инвестиционни намерения от малки и средни предприятия.

Не се очакват отрицателни въздействия върху конкурентоспособността, условията за стопанска дейност или достъпа на малките и средните предприятия до пазара.

Административна тежест:

Няма ефект.

(въздействията върху малките и средните предприятия; административна тежест)

1.1. Опишете качествено (при възможност – и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални и екологични въздействия, включително върху всяка заинтересована страна/група заинтересовани страни. Пояснете кои въздействия се очаква да бъдат значителни и кои второстепенни.

5. Сравняване на вариантите:

Степени на изпълнение по критерии: 1) висока; 2) средна; 3) ниска.

5.1. По проблем 1: Несъответствие между действащата нормативна уредба и новата класификация NUTS въведена с Делегиран регламент (ЕС) 2026/195

		Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2 Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие и привеждане в съответствие на разпоредбите му с Делегиран регламент (ЕС) 2026/195
Ефективност	Цел 1: Привеждане на нормативната уредба в съответствие с изискванията на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 чрез отразяване на новата класификация NUTS, включително промените в броя и териториалния обхват на единиците от ниво 1 и ниво 2: ...	ниска	висока
Ефикасност	Цел 1: Привеждане на нормативната уредба в съответствие с изискванията на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 чрез отразяване на новата класификация NUTS, включително промените в броя и териториалния обхват на единиците от ниво 1 и ниво 2	ниска	висока

Съгласуваност	Цел 1: Привеждане на нормативната уредба в съответствие с изискванията на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 чрез отразяване на новата класификация NUTS, включително промените в броя и териториалния обхват на единиците от ниво 1 и ниво 2	ниска	висока
----------------------	---	-------	--------

1.1. Сравнете вариантите чрез сравняване на ключовите им положителни и отрицателни въздействия.

1.2. Посочете степеня, в която вариантите ще изпълнят определените цели, съгласно основните критерии за сравняване на вариантите: ефективност, чрез която се измерва степеня, до която вариантите постигат целите на предложението; ефикасност, която отразява степеня, до която целите могат да бъдат постигнати при определено ниво на ресурсите или при най-малко разходи;

съгласуваност, която показва степеня, до която вариантите съответстват на действащите стратегически документи.

5.2 По проблем 2 Системата от стратегически документи не отговаря на новото райониране и следва да бъде адаптирана с цел прилагане на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 и усъвършенстване на системата за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие с цел ефективно прилагане на интегрирания териториален подход.

Ефективност	Цел 1: Адаптиране и усъвършенстване на системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие в съответствие с	ниска	висока
Вариант 1 „Без действие“			Вариант 2 Въвеждат се необходимите промени за адаптиране на системата за стратегическо планиране на регионалното и пространствено с цел прилагане на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 и усъвършенстване на системата за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие с цел ефективно прилагане на интегрирания териториален подход

		новото райониране и с идентифицираните потребности от подобряване на координацията, интегрираността и ефективността на стратегическото планиране;		
	Ефикасност	Цел 1: Адаптиране и усъвършенстване на системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие в съответствие с новото райониране и с идентифицираните потребности от подобряване на координацията, интегрираността и ефективността на стратегическото планиране;...	ниска	висока
	Съгласуваност	Цел 1: - Адаптиране и усъвършенстване на системата от документи за стратегическо планиране на регионалното и пространственото развитие в съответствие с новото райониране и с идентифицираните потребности от подобряване на координацията, интегрираността и ефективността на стратегическото планиране;	Ниска	висока

5.3 По проблем 3: Прилагането на новото райониране налага намаляване на броя на регионалните съвети за развитие, адаптиране на тяхната структура съобразно новото райониране и въвеждане на специфична нормативна уредба за **планирането и управлението на развитието** на Столичния регион предвид неговия териториален обхват и функционални характеристики.

			Вариант 1 „Без действие“	Вариант 2 Намаляване на броя на регионалните съвети, адаптиране на тяхната структура съобразно новото райониране и въвеждане на специфична нормативна уредба за планирането и управлението на развитието на Столичния регион предвид неговия териториален обхват и функционални характеристики.
		Ефективност	Цел 1: Създаване на нормативна рамка управлението на развитието на регионите за планиране от ниво 2, вкл. на Столичния регион за когото нормативната рамка е необходимо да бъде съобразена с неговите специфични териториални, социално-икономически и функционални характеристики;	ниска
Ефикасност	Цел 1: Създаване на нормативна рамка управлението на развитието на регионите за планиране от ниво 2, вкл. на Столичния регион за когото нормативната рамка е необходимо да бъде съобразена с неговите специфични териториални, социално-икономически и функционални характеристики;	ниска	висока	

	Съгласуваност	<p>Цел 1: Създаване на нормативна рамка управлението на развитието на регионите за планиране от ниво 2, вкл. на Столичния регион за когото нормативната рамка е необходимо да бъде съобразена с неговите специфични териториални, социално-икономически и функционални характеристики;</p>	Ниска	висока	
--	----------------------	---	-------	--------	--

5.4 По проблем 4: *Несъответствие в използваната терминология в Закона за устройство на територията и извършените препратки към съдържанието на документите за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие по отношение на целите на устройствената политика.*

	Ефективност	<p>Цел 1: - Осигуряване на съгласуваност и яснота в нормативната уредба чрез прецизиране на използваната терминология и актуализиране на препратките между ЗУТ и документите за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие по ЗРР.</p>	ниска	висока	
	Вариант 1 „Без действие“			<p>Вариант 2: Отменя се глава пета „Концепции и схеми за пространствено развитие“ от ЗУТ и се отстранява несъответствието в използваната терминология в и препратките към съдържанието на документите за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие по отношение на целите на устройствената политика</p>	

Ефикасност	Цел 1: - Осигуряване на съгласуваност и яснота в нормативната уредба чрез прецизиране на използваната терминология и актуализиране на препратките между ЗУТ и документите за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие по ЗРР.	ниска	висока
Съгласуваност	Цел 1: Осигуряване на съгласуваност и яснота в нормативната уредба чрез прецизиране на използваната терминология и актуализиране на препратките между ЗУТ и документите за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие по ЗРР.	Ниска	висока

6. Избор на препоръчителен вариант:

По проблем 1: Вариант 2 „Приемане на Закон за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие и привеждане в съответствие на разпоредбите му с Делегиран регламент (ЕС) 2026/195“

По проблем 2: Вариант 2 „Въвеждат се необходимите промени за адаптиране на системата за стратегическо планиране на регионалното и пространствено с цел прилагане на Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 и усъвършенстване на системата за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие с цел ефективно прилагане на интегрирания териториален подход

По проблем 3: Вариант 2 „Намаляване на броя на регионалните съвети, адаптиране на тяхната структура съобразно новото райониране и въвеждане на специфична нормативна уредба за планирането и управлението на развитието на Столичния регион предвид неговия териториален обхват и функционални характеристики“.

По проблем 4: Вариант 2 „Отменя се глава пета „Концепции и схеми за пространствено развитие“ от ЗУТ и се отстранява несъответствието в използваната терминология в и препратките към

съдържанието на документите за стратегическо планиране на регионалното и пространствено развитие по отношение на целите на устройствената политика“.

Посочете препоръчителните варианти за решаване на поставения проблем/проблеми.

6.1. Промяна в административната тежест за физическите и юридическите лица от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

- Ще се увеличи
- Ще се намали
- Няма ефект

Изборът е съотносим за всички препоръчани варианти

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант за решаване на всеки проблем.

1.2. Ако се предвижда въвеждането на такса, представете образуването на нейния размер съгласно Методиката по чл. 7а от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

6.2. Създават ли се нови/засягат ли се съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

.....
.....

Не

Изборът е съотносим с посочените специфични въздействия за всички препоръчани варианти

1.1. Изборът следва да е съотносим с посочените специфични въздействия на избрания вариант.

1.2. В случай че се предвижда създаване нов регулаторен режим, посочете неговия вид (за стопанска дейност: лицензионен, регистрационен; за отделна стелка или действие: разрешителен, уведомителен; удостоверителен и по какъв начин това съответства с постигането на целите).

1.3. Мотивирайте създаването на новия регулаторен режим съгласно изискванията на чл. 3, ал. 4 от Закона за ограничаване на административното регулиране и административния контрол върху стопанската дейност.

1.4. Посочете предложените нови регулаторни режими отговарят ли на изискванията на чл. 10 – 12 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.5. Посочете изпълнено ли е изискването на § 2 от Допълнителните разпоредби на Закона за дейностите по предоставяне на услуги.

1.6. В случай че се изменят регулаторни режими или административни услуги, посочете промяната.

6.3. Създават ли се нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми)?

Да

Не

Когато отговорът е „Да“, посочете регистрите, които се създават и по какъв начин те ще бъдат интегрирани в общата регистрова инфраструктура.

6.4. По какъв начин препоръчителният вариант въздейства върху микро-, малките и средните предприятия (МСП) (включително по отделните проблеми)?

Актът засяга пряко МСП

Актът не засяга МСП

Актът има единствено **косвени** въздействия върху МСП

Изборът следва да е съотнесен с посочените специфични въздействия на препоръчителния вариант.

6.5. Потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми):

Не са идентифицирани потенциални рискове от прилагането на препоръчителния вариант.

Посочете възможните рискове от прилагането на препоръчителния вариант, различни от отрицателните отрицателните въздействия, напр. възникване на съдебни спорове и др.

7. Консултации:

Проведени са консултации

Посочете основните заинтересовани страни, с които са проведени консултации. Посочете резултатите от консултациите, включително на ниво ЕС: спорни въпроси, многократно поставяни въпроси и др.

Предстоят обществени консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове

Проектът на ЗИД на ЗРР ще бъде публикуван на Портала за обществени консултации на Министерски съвет на официалната страница на Министерството на регионалното развитие и благоустройството за срок от 30 дни. Паралелно ще бъде представен на Съвета по регионална политика към министъра на регионалното развитие и благоустройството и регионалните съвети за развитие във всеки от регионите за планиране от ниво където има представителство на по-голямата част посочените в т.3 заинтересовани страни. Планира се консултациите да се проведат в периода юли-август 2026 г.

Обоете най-важните въпроси за обществени консултации. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултационни процедури.

8. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

Да

Не

1.1 . Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

Съгласно чл. 2 от Делегирания регламент (ЕС) 2026/195, същият е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки. Предвид изискването за предаване на данни до Комисията (Евростат), регламентът се прилага от 1 януари 2027 г. Поради това възниква необходимост от изменение на ЗРР с оглед привеждането му в съответствие с разпоредбите на регламента. Не се създават нови/не се засягат съществуващи регулаторни режими и услуги от прилагането на препоръчителния вариант (включително по отделните проблеми). Не се създават нови регистри от прилагането на препоръчителния вариант.

На ниво Европейски съюз не е извършвана оценка на въздействието.

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5.

На национално ниво през 2024 г. и 2025 г. след извършен анализ на прилагането на държавната политика за регионално развитие чрез изготвянето на Последващи оценки (ПО) на въздействието на ЗРР, Правилника за прилагането на ЗРР (ППЗРР), на Националната стратегия за регионално развитие 2012-2022 г. (НСРР) и на Актуализираната Националната концепция за регионално и

пространствено развитие (АНКПР) 2013 -2025 е засегната темата за промяна в обхвата на регионите от ниво 2.

Не е извършвана оценка на въздействието на ниво Европейски съюз.

1.1. Посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 6.2 и 6.3, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

1.2. Изборът трябва да съответства на посоченото в раздел 1, съгласно неговата т. 1.5

Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

9. Изисква ли се извършване на цялостна предварителна оценка на въздействието поради очаквани значителни последици?

Да

Не

(преценка съгласно чл. 20, ал. 3, т. 2 от Закона за нормативните актове)

10. Приложения:

- Решение № 197 на Министерския съвет от 2025 г. за предоставяне на мандат на Националния статистически институт за провеждане на преговори със Статистическата служба на Европейската комисия „Евростат“ за промяна в обхвата на регионите от ниво 2 в Република България;
- Делегиран регламент (ЕС) 2026/195 на Комисията от 13.11.2025 г

Приложете необходимата допълнителна информация и документи

11. Информационни източници:

[Окончателен доклад за изпълнението на Националната стратегия за регионално развитие за периода 2021-2022 г. | МРРБ](#)

[Последваща оценка на въздействието на Закона за регионално развитие и Правилника за неговото прилагане за периода 2013-2023 г. | МРРБ](#)

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/?uri=CELEX:32026R0195>

[Окончателен доклад за изпълнението на Националната концепция за регионално развитие за периода 2013-2025 г., включително актуализацията ѝ от 2020 г. | МРРБ](#)

Посочете изчерпателен списък на информационните източници, които са послужили за оценка на въздействията на отделните варианти и при избора на вариант за действие: регистри, бази данни, аналитични материали и др.

12. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за извършването на частичната предварителна оценка на въздействието:

Име и длъжност: Ася Станкова, Главен директор на Главна дирекция „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“

Дата: ...

Подпис: ...